

DIGITALNI MEDIJI I DJECA PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Digitalni mediji poput televizije, računala, pametnih telefona i igračih konzola dio su naše svakodnevice. Ograničenja usvojena u svrhu suzbijanja pandemije izazvane virusom COVID-19, više nego ikad ranije su ukazala na važnost digitalnih medija u širenju informacija, školovanju, obavljanju poslova od kuće, održavanju socijalnih kontakata itd. Iako smo zatočeni u našim kućama, zahvaljujući tehnologiji smo još uvijek povezani i možemo si međusobno pružati pomoć i podršku.

Digitalni mediji su sve više usmjereni na djecu i tako utječu na mnoge aspekte dječjeg razvoja i funkcioniranja. Djeca i mladi imaju pravo na pristup digitalnim medijima i informacijama koje će im prikazati svijet, ali na prikladan i razvojno primjeren način. Roditelji, kao primarni i najvažniji odgajatelji svoje djece imaju veliki utjecaj na oblikovanje zdravih dječjih navika korištenja digitalnih medija. Utjecaj medija može biti poticajan ukoliko se u obzir uzmu razvojne karakteristike djeteta, obilježja medijskih sadržaja kojima je dijete izloženo i djetetovo društveno i obiteljsko okruženje. Imajući to u vidu, Agencija za elektroničke medije je 2016. godine izdala dokument s preporukama za zaštitu djece i sigurno korištenje elektroničkih medija.

U Preporukama se posebno ističu kvalitetna komunikacija, uzajamno povjerenje i prisan odnos djece i roditelja kao najbolji zaštitni čimbenici od mnogih pa tako i medijskih nepovoljnih utjecaja na dječji razvoj. Prema medijima se trebamo ponašati kao prema bilo kojem drugom okruženju u djetetovu životu. Vlastitim dobrim primjerom, roditelji kod djece mogu poticati pozitivne navike korištenja digitalnih medija. Također, važno je zajedno s djetetom dogovoriti pravila za korištenje digitalnih medija koje će obje strane dosljedno poštivati. Za početak je važno utvrditi vremensko ograničenje, odnosno koliko će vremena dnevno dijete provoditi ispred ekrana. Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (2012), djeca do 2 godine ne bi uopće trebala biti izložena tehnologiji, djeca od 3 do 5 godina bi trebala imati ograničenje na jedan sat dnevno, a djeca od 6 godina na dva sata dnevno. Kako bi izbjegli pružanje otpora važno je djetetu objasniti razloge ograničenja i ponuditi mu neke druge alternativne aktivnosti. Također, djetetu će biti lakše prekinuti korištenje digitalnog

medija ako mu postupno najavljujemo preostalo vrijeme prije isteka ograničenja. Roditeljima se savjetuje dogovaranje zajedničkog vremena bez korištenja medija. Preporuča se da to bude za vrijeme zajedničkih obroka i neposredno prije odlaska na počinak. Zajedničko vrijeme se može provesti u razgovoru, čitanju priča i slikovnica, igri društvenih igara i slično. Roditelji bi trebali pronaći vremena i proučiti medijski sadržaj kojem je dijete izloženo kako bi ga mogli zajedno komentirati i prema potrebi objasniti. Iz tog razloga je važno da djetetovo vrijeme ispred ekrana ne bude nikad bez nadzora odrasle osobe. Digitalni mediji se ne bi trebali nalaziti u djetetovoj sobi već samo u zajedničkim prostorijama gdje veći dio dana borave i odrasli.

Dodatnu pomoć roditeljima mogu pružati brojne aplikacije koje se mogu besplatno instalirati kao zaštita od neprimjerenih sadržaja i s vremenskim ograničenjima. Uz pomoć Internet tražilica roditelji mogu pronaći ideje o kvalitetnim sadržajima koje mogu ponuditi djeci. Danas su osmišljene različite besplatne aplikacije i stranice na kojima dijete može učiti o [bojama, oblicima i životinjama](#), prošetati [hrvatskim i svjetskim](#) muzejima, pogledati [lutkarske predstave](#) itd. Virtualno iskustvo može proširiti dječje spoznaje, ali samo kao nadopuna i podrška iskustvu koje dijete stječe igrajući se i istražujući stvarni svijet koji ga okružuje.

Pripremila: Eliana Čavrak Tomac, stručna suradnica pedagoginja